

> Valentine SNOECK, juridisch adviseur bij Brulocalis

HERVORMING HAALT EREDIENSTEN WEG BIJ GEMEENTEN

In 2018 werd gestart met een hervorming van de erediensten. Uiteindelijk is men daarmee eind 2021 geland. De organieke ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen verscheen op 23 december 2021 in het Belgisch Staatsblad en treedt in werking op 1 januari 2023.

De hervorming van de erediensten streeft onder andere het volgende na:

- Het Brussels Gewest neemt de administratieve verwerking en financiering van de lokale geloofsgemeenschappen van de lokale besturen over;
- Een meer gelijke behandeling voor de verschillende erediensten;
- Een administratieve vereenvoudiging doorvoeren;
- Korter op de lokale geloofsgemeenschappen zitten inzake veiligheid en preventie

1. ONZE RECENTSTE ACTIES

Het dossier heeft financiële gevolgen voor de lokale besturen en daarom heeft Brulocalis dat dossier al in 2018 opgepakt. We hebben toen een schrijven gestuurd naar minister-president Rudi Vervoort met daarin een bespreking van het voorontwerp³.

In oktober 2021 hebben we ook het initiatief genomen de leden van de commissie Binnenlandse Zaken van het parlement aan te spreken en hen te vragen rekening te houden met onze opmerkingen op het voorontwerp.

De aldus aangenomen tekst heeft naar onze mening klaarheid gebracht in de regelgeving rond de financiering van het patrimonium van de erediensten, ook al moeten de gemeenten de instellingen die de materiële belangen van de eredienst moeten beheren (kerken en andere gebouwen, zoals de huisvesting van de bedienaars van de erediensten) in 2022 nog blijven financieren.

2. HET ADVIES VAN BRULOCALIS WERD GEVOLGD DOOR DE GEWESTELIJKE REGELGEVER

Brulocalis heeft de minister aandacht gevraagd voor 4 specifieke zaken:

A. De huisvesting van de bedienaar

Artikel 71 van het voorontwerp voorzag in: "De gemeenten die op het ogenblik van de inwerking-treding van deze ordonnantie eigenaar zijn van een woning die voorheen ter beschikking werd gesteld van een bedienaar van een erkende gemeenschap kunnen de eigendom ervan gratis en kosteloos overdragen aan de betrokken instelling".

Goed wetende dat heel wat gemeenten dergelijke eigendommen bezitten, wilde Brulocalis er zich namens de gemeenten van vergewissen dat ze volledig vrij blijven om hun patrimonium te beheren in het belang van de plaatselijke gemeenschap.

Dat is gevolgd. De regering heeft haar bedoelingen in de ordonnantie meer uitgewerkt door aan dit artikel (thans artikel 72) een lid toe te voegen waarin staat: "Als dit niet gebeurt, blijft de woning ter beschikking van de bedienaar van de desbetreffende gemeenschap"⁴.

De parlementaire werkzaamheid bezorgen ons hier ook meer klaarheid. Hierin lezen we:

*"Wanneer we de gemeenten alle bevoegdheden inzake financiering van de uitoefening van de eredienst ontnemen, kunnen we ze niet vragen langer voor huisvesting te blijven zorgen. Daarom voorziet het ontwerp erin de gemeenten toe te laten de eigendom ervan aan de instelling over te dragen. In de veronderstelling dat een gemeente eigenaar wil blijven van een door de bedienaar van een levensbeschouwelijke gemeenschap bewoonde woning, zal ze de woning verder ter beschikking stellen en instaan voor het onderhoud"*⁵.

*"In dit geval gaat het er alleen om het gebruik van het gebouw te vrijwaren. De gemeenten die ervoor zouden kiezen de eigendom van deze gebouwen over te dragen aan de instelling, zouden worden bevrijd van de onderhoudslast"*⁶. (onderstreept door ons)

Uit de ordonnantie blijkt nu duidelijk dat als de gemeente een pand bezit dat door de bedienaar bewoond wordt, ze de keuze heeft tussen:

- Ofwel de eigendom van deze woning overdragen aan de instelling en dit, gratis en

1. Organieke ordonnantie van 10 december 2021 betr. het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, BS 23 december 2021, p. 123586. Inforum nr. 350936.
2. Ontwerp van organieke ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, Parl. St., BHP, 2020-2021, nr. A-400/2, p. 3.
3. Uiteindelijk heeft men voor de titel van de ordonnantie de term "levensbeschouwelijk" verkozen boven "overtuiging".
4. Artikel 72 van de organieke ordonnantie van 10 december 2021, op. cit.
5. Ontwerp van ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, memorie van toelichting, Parl. St., BHP, 2020-2021, nr. A-400/1, p. 11.
6. Ontwerp van ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, memorie van toelichting, Parl. St., BHP, 2020-2021, nr. A-400/2, p. 33.

TERMINOLOGIE

Nieuw in de ordonnantie: een generiek vocabularium om een gelijke behandeling te garanderen en om een nieuw erkende eredienst probleemloos in de regelgeving te kunnen inpassen.

- Men spreekt niet meer van een tempel, een kerk, een moskee of een synagoge, maar van "gebouwen bestemd voor de uitoefening van een eredienst".
- Het publieke bestuursorgaan van het gebouw bestemd voor de uitoefening van een eredienst heet voortaan "instelling" en niet meer "kerkfabriek" of "moslimgemeenschap". Het bestuur is in handen van een raad van bestuur².

7. Ontwerp van ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, artikel 67 van het voorontwerp van ordonnantie, *Parl. St.*, BHP, 2020-2021, nr. A-400/2, p. 33.
8. Art. 92 van het Keizerlijk dec. van 30.12.1809 op de kerkbesturen (Inforum nr 14526).
9. Vrij vertaald is met de nieuwe ordonnantie het Gewest voortaan als enige bevoegd om financieel tussen te komen jegens alle levensbeschouwelijke instellingen. Dat verlicht de gemeentefinanciën, maar verzwaart die van het Gewest.
10. Ontwerp van organieke ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, *Parl. St.*, BHP, 2020-2021, nr. A-400/2, p. 35.
11. Ontwerp van organieke ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, *Parl. St.*, BHP, 2020-2021, nr. A-400/2, p. 35.
12. Ontwerp van organieke ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, *Parl. St.*, BHP, 2020-2021, nr. A-400/2, p. 4.

zonder kosten (er worden geen registratierechten aangerekend);

- Ofwel blijft de gemeente eigenaar van de woning. Die woning blijft ter beschikking staan van de bedienaar. In dit geval moet de gemeente ook instaan voor het onderhoud van de woning.

Voor de volledigheid zeggen we er ook nog bij dat "de toekenning van huisvestingstoelagen aan de bedienaars een taak is die door het Gewest wordt overgenomen"⁷.

B. De financiële gevolgen van de ordonnantie

Met de huidige regeling moeten de gemeenten niet alleen de tekorten van de kerkfabrieken bijpassen, maar ook "bijdragen tot grove herstellingen van de voor de eredienst bestemde gebouwen"⁸.

- De hervorming verandert die principes.

B.1. Financiële tussenkomst overgenomen door het Gewest

Krachtens de ordonnantie van 10 december 2021 neemt het Gewest voortaan de financiering van alle lokale levensbeschouwelijke gemeenschappen over van de gemeenten.

In de memorie van toelichting staat dat "De enige afbakening waarmee rekening gehouden moet worden is bepaald door de gewestgrenzen. Het lijkt dan ook logisch de gemeenten te ontlasten van hun opdrachten ter zake en ze over te hevelen naar het gewestelijke niveau".

Voortaan zullen de gemeenten vanaf 2023 de tekorten van de katholieke, anglicaanse, protestantse en israëlitische erediensten niet meer moeten bijpassen, wat bevestigd werd door de Inspectie van Financiën op 11 januari 2018.

"2°) Sur le plan de l'intervention financière de la Région, il y a lieu de rappeler qu'actuellement ce sont les communes qui interviennent pour couvrir les déficits des établissements des cultes catholique, anglican et israélite alors que la Région (reprenant les compétences provinciales) intervient pour les cultes islamiques et orthodoxes.

La grande nouveauté proposée par l'Ordonnance consiste à ce que **la Région soit seule compétente pour intervenir financièrement à l'égard de l'ensemble des établissements peu importe leur conviction.**

Cette mesure allège les finances communales mais alourdit celles de la Région".⁹

In de parlementaire werkzaamheden wordt hier dieper op ingegaan:

"De tegemoetkoming in de gewone kosten zal, met het oog op vereenvoudiging en rationalisering, op gecentraliseerde wijze uit de gewestbegroting moeten worden betaald. Als rechtstreeks gevolg daarvan zal het niet langer verplicht zijn deze uitgaven in de gemeentelijke begrotingen op te

nemen. Deze vermindering van de gemeentelijke uitgaven gaat niet gepaard met een compensatiemechanisme om de overname van deze uitgaven door de gewestbegroting te financieren. In dat geval zou de financiering van de gemeenten in het kader van opdracht 10 van de gewestbegroting met hetzelfde bedrag moeten worden verminderd, maar dat is niet aan de orde. Zoals in de memorie van toelichting wordt uiteengezet, behoort de overname van een verplichte last van de gemeenten door het Gewest immers tot een andere opdracht van het Gewest, namelijk de financiering van de gemeenten"¹⁰.

Deze uitgaven moeten dus niet langer in de gemeentebegroting ingeschreven worden. We zeggen er ook bij dat het Gewest de gemeenten ook niet minder geld zal geven ter compensatie. Want de overname van een verplichte last van de gemeenten door het Gewest behoort tot een andere opdracht van het Gewest, namelijk de financiering van de gemeenten"¹¹.

B.2. Opheffing van de notie "uitgaven die nodig zijn"

Brulocalis sprak haar vrees uit m.b.t. de afschaffing van het begrip "nodige uitgaven". Wij vonden dat er een financiële controle moest zijn op de nodige uitgaven van de instellingen die instaan voor het beheer van de materiële belangen van de erediensten.

In de parlementaire werkzaamheden wordt uitgelegd dat deze notie van "uitgaven die nodig zijn" werd losgelaten om de instellingen een grotere autonomie te geven en het principe van scheiding tussen kerk en staat te handhaven. Voortaan beschouwt men alle uitgaven die door de overheid geboekt kunnen staan, als noodzakelijk voor de uitoefening van de eredienst. Het is niet aan het Gewest om na te gaan of deze uitgaven opportuun zijn of niet.

"De huidige regelgeving splitst de gewone uitgaven namelijk op in "uitgaven die nodig zijn voor de uitoefening van de eredienst" en "andere uitgaven". Dat onderscheid impliceert dat de burgerlijke overheid bepaalde uitgaven kan financieren, zonder dat zij nodig zijn voor de uitoefening van de eredienst. Aangezien de gefinancierde instelling eigenlijk alleen maar bevoegd is om die uitoefening mogelijk te maken, is dat onderscheid moeilijk te vatten. Het uitgangspunt van het ontwerp is dan ook dat alle uitgaven die in aanmerking komen voor financiering door de overheid, noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de eredienst. Daardoor mag de gewestelijke overheid niet controleren of deze uitgaven opportuun zijn. Alle uitgaven die geboekt zijn onder de "gewone" dienst, zullen met andere woorden voortaan beschouwd worden als "noodzakelijk voor de uitoefening van de eredienst"¹².

"Het financieringssysteem dat het concordaat had ingevoerd, zorgde namelijk voor een vorm van inmengingsverbod voor de burgerlijke overheid in de eredienstaangelegenheden. Zo mocht de burgerlijke overheid voor het eerste hoofdstuk van de gewone uitgaven geen enkele dwingende

maatregel opleggen. Over dat hoofdstuk mocht de financierende burgerlijke overheid (de gemeente of de provincie, naargelang het geval) enkel vooraf een advies uitbrengen, waarna het erkende representatief orgaan het definitief vaststelde. Het ontwerp neemt het begrip “voor de uitoefening van de eredienst” nodige uitgaven niet over. Dat betekent niet dat er voor enige inmenging gevreesd moet worden, integendeel zelfs. Aangezien de enige bevoegdheid van een instelling belast met het beheer van de materiële belangen van een erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschap erin bestaat dat beheer mogelijk te maken, kunnen we ervan uitgaan dat alle uitgaven die door haar budget gedekt worden, binnen dat kader vallen.

Om de autonomie van die instellingen te versterken, zal het bijzondere goedkeuringstoezicht op de begrotingen enkel gelden, wanneer de begroting van de instelling een voor de gewestelijke overheid niet geplande uitgave inhoudt. Zullen bijgevolg niet langer aan de goedkeuring van de regering moeten worden voorgelegd:

1. de begrotingen zonder financiële tegemoetkoming van het gewest.

2. de begrotingen met een financiële tegemoetkoming die niet meer bedraagt dan de tegemoetkoming die al ingeschreven stond in een bij een vorige begroting goedgekeurd meerjarenplan.

De gewestelijke overheid zal dus enkel bij een overschrijding van een al geplande gewestelijke tegemoetkoming over een beoordelingsbevoegdheid beschikken. Die bevoegdheid zal enkel gelden voor de bedragen en niet voor de inhoud van de uitgaven. Zo zal, in het geval ernaar gestreefd zou worden de uitgaven te verminderen, de beslissingskeuze aan de instelling worden overgelaten. Bovendien zal, vermits de gewestelijke tegemoetkoming zal worden begrensd in verhouding tot de gewone uitgaven, exclusief leninglasten, enkel een overschrijding van die grens a priori een besluit van niet-goedkeuring kunnen rechtvaardigen. Het onderscheid tussen de uitgaven die aan de controle van de burgerlijke overheid ontsnappen en de andere uitgaven verliest dus zijn relevantie¹³. (door ons onderstreept).

We wijzen erop dat het Gewest zijn financiële tussenkomst beperkt¹⁴: tot 30% van de gewone uitgaven of tot 40% voor de instellingen die de handen in elkaar slaan¹⁵. Bijgevolg verplicht het Gewest de instellingen om zelf in te staan voor een deel van hun financiering.

“Op basis van voormelde elementen was het nodig om een nieuwe beperking in te voeren door de instellingen te verplichten om hun uitgaven tot een bepaald minimumbedrag zelf te financieren. Indien dat minimumbedrag niet wordt bereikt, wordt aan elke instelling gevraagd om intern keuzes te maken. Daardoor behoudt de burgerlijke overheid enige controle op de hoeveelheid uitgaven, zonder dat zij op welke manier ook mag oordelen of zij opportuun zijn”¹⁶.

In het huidige systeem moet in de begroting van de instelling onderscheid worden gemaakt tussen gewone en buitengewone uitgaven. Er werd toen binnen de gewone uitgaven een onderscheid gemaakt tussen de uitgaven die als “noodzakelijk” werden beschouwd voor de uitoefening van de eredienst en de andere. Wanneer we de artikelen 37 en 92 van het decreet van 30 december 1809 op de kerkfabrieken¹⁷ naast elkaar leggen, dan blijkt dat “alleen de inkomsten uit het patrimonium van een kerkfabriek moeten worden aangewend voor de uitgaven die nodig zijn voor de uitoefening van de eredienst en voor het onderhoud, de herstelling en de wederopbouw van kerken en presbyterieën. Bij onvoldoende inkomsten moeten de gemeenten bijspringen”¹⁸. Noodzakelijke kosten zijn onder meer: paramenten, de gewijde vaten, het linnen, het licht, het brood, de wijn, de weddes van de bedienaars, het kerkonderhoud enz¹⁹.

Vanaf 2023 zullen de instellingen in hun begroting enkel nog een onderscheid moeten maken tussen gewone uitgaven en buitengewone uitgaven volgens het begrotingsmodel dat door de Brusselse regering gehanteerd zal worden. In gevallen waarin de inkomsten van de instelling de gewone uitgaven niet dekken, zal de regering tussenkomen met een bedrag dat gelijk is aan het verschil. Niettemin wordt verduidelijkt dat deze financiële tussenkomst beperkt wordt tot 30% van de gewone uitgaven exclusief de financieringskosten van de instelling of tot 40% wanneer verschillende instellingen de handen in elkaar slaan op grond van artikel 42 van de ordonnantie²¹.

B.3. Grote herstellingen

Het nieuwe systeem voor het onderhoud van de gebouwen bestemd voor de erediensten legde onder hoofdstuk V van het voorontwerp als principe vast dat de instelling die voor het beheer van de materiële belangen van een plaatselijke gemeenschap instaat, deze kosten moet dragen, met een mogelijke uitzonderlijke financiële tussenkomst van het Gewest “wanneer de instelling niet over voldoende financiële middelen beschikt om heel de toegelaten investering te dekken”²².

Brulocalis had erop gewezen dat het met deze tekst niet duidelijk was of deze regeling ook van toepassing zou zijn op de gebouwen bestemd voor de erediensten van de gemeenten zelf.

13. Ontwerp van organieke ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, Parl. St., BHP, 2020-2021, nr. A-400/1, p. 8.

14. Zie artikelen 28 ev. van de ordonnantie van 10 december 2021, op. cit.

15. Art. 30 van de ordonnantie van 10 december 2021, op. cit.

16. Ontwerp van organieke ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, Parl. St., BHP, 2020-2021, nr. A-400/2, p. 4.

17. Art. 37 en 92 van het Keizerlijk dec. van 30.12.1809 op de kerkbesturen, op. cit. (Inforum nr. 14526)

18. L. Vervliet, “Les fabriques d’église” in *Intercontact*, 1997, V8, (4), p. 138 (Inforum nr. 124712).

19. Art. 37 van het Keizerlijk dec. van 30.12.1809 op de kerkbesturen, op. cit. (Inforum nr. 14526)

20. Art. 32 van de ordonnantie van 10 december 2021.

21. Art. 30 van de ordonnantie van 10 december 2021, op. cit.

22. Ontwerp van organieke ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, Parl. St., BHP, 2020-2021, nr. A-400/1, p. 104.

We vonden het echter essentieel om, in het kader van de beoogde regionalisering, de lokale besturen de zekerheid te geven dat het Gewest voortaan financieel zou instaan voor de (grote) herstellingen van de gebouwen bestemd voor de erediensten, zelfs wanneer deze gebouwen eigendom zijn van de gemeente.

Brulocalis wilde erop wijzen dat een herstelling heel wat kan kosten en een serieuze hap uit de gemeentebegrotingen neemt.

In de parlementaire werkzaamheden staan enkele verduidelijkingen over die grote herstellingen. Deze gaan in de richting van ons advies. We lezen dat de gemeenten die een gebouw bezitten dat gebruikt wordt voor de uitoefening van de eredienst en die een gebruiksrecht van dit gebouw hebben verleend aan de instelling, de kosten van grote herstellingen niet hoeven te dragen. Deze zijn ten laste van de instelling.

“Wat het eigendomsrecht op het voor de eredienst gebruikte gebouw betreft, zijn er twee mogelijke scenario’s. De eerste is die van een huurovereenkomst en in dit geval is het huurrecht van toepassing. Het tweede geval is wanneer de gemeente om historische redenen eigenaar is geworden van de plaats en een gebruiksrecht overlaat aan de instelling of de gemeenschap. In het laatste geval zal de instelling het werk op zich moeten nemen, zonder dat dit de gemeente belet bij te dragen voor zover zij er een gemeenschappelijk belang in ziet”²³.

De hervorming is gericht op de autonomie van de instellingen en stelt daarom dat de financiering van deze herstellingen in principe niet door gewestelijke subsidies²⁴ wordt geregeld. Het Gewest kan eventueel overwegen om ze toch te financieren via een buitengewone subsidieaanvraag²⁵. Ter ondersteuning en advisering van de instelling, beschrijft de ordonnantie de procedure en onderwerpt deze werkzaamheden aan een bijzondere procedure van voorafgaande goedkeuring²⁶.

B.4. Het gemeentelijk belang

De parlementaire werkzaamheden zeggen dat, met betrekking tot artikel 28, 4° van de ordonnantie betreffende de ontvangsten van de instelling, de gemeente vrij is een subsidie toe te kennen aan de instelling indien zij van oordeel is dat dit in het gemeentelijk belang is²⁷. Deze subsidie kan bijvoorbeeld worden gebruikt om grote herstellingen te betalen (zie punt hierboven).

C. De vereniging van instellingen

Ten slotte vroeg Brulocalis zich af of men de instellingen niet verplicht had moeten laten fuseren om redenen van professionalisering van het beheer.

In de parlementaire werkzaamheden staat hierover dat *“in de mate dat het ontwerp de nadruk legt op de maximale autonomie van de plaatselijke gemeenschappen, komt het verenigingsinitiatief hen toe”²⁸.*

We merken op dat er incentives voorzien zijn om instellingen aan te zetten zich te hergroeperen.

Daarbij ook een financiële incentive en vereenvoudigde administratieve procedures²⁹.

3. AANDACHTSPUNTEN VOOR DE GEMEENTEN

Ten overvloedige lijsten we de zaken op die voor de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gevolgen hebben of zullen hebben:

- De ordonnantie van 10 december 2021 treedt pas op 1 januari 2023 in werking om de bestaande gemeenschappen de tijd te geven zich aan te passen aan de nieuwe regelgeving. De instellingen die momenteel door de gemeenten worden gefinancierd, blijven dat dus nog in het begrotingsjaar 2022.
- Een gemeente die in haar patrimonium een woning heeft die door de bedienaar van een gemeenschap wordt bewoond, kan:
 - Ofwel de eigendom van deze woning overdragen aan de instelling en dit, gratis en zonder kosten (er worden geen registratierechten aangerekend);
 - Ofwel blijft de gemeente eigenaar van de woning. Die woning blijft ter beschikking staan van de bedienaar. In dit geval moet de gemeente ook instaan voor het onderhoud van de woning.
- Het college van burgemeester en schepenen zal zich moeten uitspreken over een aanvraag tot erkenning van een plaatselijke gemeenschap. Artikel 4 bepaalt dat de regering haar beslissing om al dan niet een plaatselijke gemeenschap te erkennen, motiveert in het licht van verschillende factoren, waaronder een advies van het college van burgemeesters en schepenen van de gemeente op wiens grondgebied het gebouw dat gebruikt wordt voor de uitoefening van de eredienst zich bevindt. In de parlementaire werkzaamheden wordt gezegd dat dit advies betrekking moet hebben op alle gemeentelijke bevoegdheden, met name de bevoegdheden inzake politie, stedenbouw en mobiliteit³⁰.

> Wettelijke basis

Organieke ordonnantie van 10 december 2021 betr. het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, BS 23 december 2021, p. 123586. Inforum nr. [350936](#).

> Zie ook

[De fiche van het wetgevend dossier op www.parlement.brussels > Fiche van het dossier A-400/1-20/21](#)

23. *Idem*.

24. Ontwerp van organieke ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, *Parl. St.*, BHP, 2020-2021, nr. A-400/2, p. 35.

25. Art. 64 van de ordonnantie van 10 december 2021, *op. cit.*

26. *Idem*, zie ook art. 56 ev. van de ordonnantie van 10 december 2021, *op. cit.*

27. Ontwerp van organieke ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, *Parl. St.*, BHP, 2020-2021, nr. A-400/1, p. 26.

28. *Idem*, p. 9.

29. Zie meer bepaald art. 30 en 42 van de ordonnantie van 10 december 2021, *op. cit.*

30. Ontwerp van organieke ordonnantie betreffende het beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen, *Parl. St.*, BHP, 2020-2021, nr. A-400/1, p. 17.

BELEID

Bij de start van 2022 hebben Brulocalis en de Federatie van Brusselse OCMW's stappen gezet in hun strategische herpositionering.

Zoals u ongetwijfeld weet, is Brulocalis in 2021 gestart met haar beleid uit te tekenen en met haar positionering te bepalen. De oefening gebeurde het hele jaar door o.b.v. reflectienota's en -workshops. Resultaat is een beleidsnota die door haar bureau en Raad van Bestuur werd goedgekeurd. Maar de oefening is nog niet gedaan. Dit jaar werken de teams de verdere operationalisering uit.

Duurzame stad

MOBILITEIT

Brulocalis heeft op 16 december een werkgroep over elektrische laadpalen georganiseerd. Doel was om een gemeenschappelijk juridisch kader te scheppen voor de plaatsing van laadpalen voor elektrische voertuigen langs gemeentewegen. De studiedienst, de dienst Duurzame Stad en de gemeente Elsene hebben samen een model van wegvergunning uitgewerkt en deze voor advies en feedback aan de werkgroep voorgelegd. De definitieve versie is op 2 februari aan de Conferentie van burgemeesters voorgelegd geweest.

> Zie ook

In dit nummer het gesprek met de CEO ad interim van Sibelga over de uitrol van de laadpalen voor elektrische voertuigen.

De Gids van de mobiliteit en de verkeersveiligheid nr. 62 is uit. Met als inhoud: een evaluatie van de oproepen 2021 voor subsidies mobiliteit en verkeersveiligheid, een balans na de eerste 6 maanden Zone 30, een webinar over het Good Move-plan, een colloquium over de toekomst van de Brusselse mobiliteit (in NBB 126 hebben we het er uitgebreid over gehad), een duurzame stedelijke mobiliteit steekt dankzij corona een tandje bij...

> Meer info

De Gids van de mobiliteit kan je downloaden via www.brulocalis.brussels > publicaties

Tegelijkertijd heeft de Federatie van OCMW, die vorig jaar opnieuw samengesteld werd, een stappenplan uitgetekend. Dat werd begin januari goedgekeurd door haar instanties. De dossiers en werkzaamheden staan hier voor 2022 in afgebakend.

U leest er meer over in dit nummer in onze artikelen over het beleidsplan van Brulocalis en het stappenplan van de Federatie van Brusselse OCMW's.

BRULOCALIS VERSTERKT HET TEAM

U leest al een tijdje de artikelen van Justyna Podrazka over IncluCities. Justyna volgt

in dit dossier Léa Champagne op. En de studiedienst verwelkomt een nieuw gezicht: mevrouw Lejla Celikovic. Welkom Lejla!

> Van links naar rechts Justyna Podrazka en Lejla Celikovic

SAMENWERKING

Ontwikkelingssamenwerking: In het kader van de zoektocht naar synergieën met andere spelers in de ontwikkelingssamenwerking heeft Brulocalis op 14 januari een ontmoeting gehad met ENABEL en de ngo Migrations et Développement ter voorbereiding van een bezoek aan België van een delegatie uit de Marokkaanse provincie Souss-Massa-Draa en pilootgemeenten uit die provincie. Dit bezoek maakt deel uit van een Europees project - DEPOMI - dat door ENABEL wordt aangestuurd en tot doel heeft uitwisselingen tussen België en Marokko op het vlak van opvang van migranten tot stand te brengen.

Organisatie van een virtueel Noord-Zuid-platform Marokko (13/12) en een virtueel Noord-Zuid-platform Congo (16/12): deze twee platforms werden georganiseerd om samen een antwoord te formuleren op vragen van het Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD) over het nieuwe programma voor gemeentelijke internationale samenwerking voor de periode 2022-2026, dat in juli werd ingediend. Zij hebben de Brusselse en Marokkaanse of Congolese partnergemeenten die bij dit toekomstige programma betrokken zijn, bijeengebracht. Op basis van de reacties in de platforms heeft Brulocalis antwoorden geformuleerd op de vragen van de DGD. Het is nu wachten op de definitieve beslissing van de Belgische ontwikkelingssamenwerking over onze voorstellen voor het programma 2022-2026.

Brulocalis is in samenwerking met UVCW begonnen met de externe evaluatie van de resultaten van het programma voor gemeentelijke internationale samenwerking 2017-2021. Na een aanbesteding werd een Frans adviesbureau geselecteerd. We moeten het eindverslag uiterlijk in juni 2022 krijgen.

EUROPA

Op 21 november organiseerde de gemeente Elsene op de markt van het Flageyplein een infopunt over de toekomst van Europa. De conferentie over de toekomst van Europa is een reeks debatten en besprekingen die door burgers gevoerd worden. Mensen in heel Europa krijgen de kans hun ideeën te delen en onze gemeenschappelijke toekomst mee vorm te geven. In deze optiek was het infopunt in Flagey een gelegenheid om in een ontspannen sfeer met de Brusselse bevolking over de Europese Unie te praten.

Op 25 en 26 november hadden Brulocalis en de stad Brussel de Franse gemeente Saint-Jean-de-la-Ruelle te gast in het kader van het project IncluCities. De sprekers uit Brussel deelden hun goede praktijken op het vlak van de integratie van migranten en vluchtelingen, met daarbij bijzondere aandacht voor genderkwesties.

De leden van de werkgroep Europa (de intergemeentelijke werkgroep van Brulocalis voor Europese projecten) zijn op 9 december bijeengekomen om goede praktijken en informatie over Europese fondsen uit te wisselen. Het gemeentebestuur van Schaarbeek stelde zijn praktijken inzake Europese projecten voor en gaf enkele voorbeelden van concrete verwezenlijkingen.

Studiedienst

PENSIOENDOSSIER: WET IS GOEDGEKEURD - FPD MAG OPTREDEN ALS AANKOOPCENTRALE

Brulocalis heeft 19 Brusselse lokale besturen geadviseerd om bij het consortium Ethias Belfius een tweede pensioenpijler op te bouwen voor eind 2021.

Het in comité C ondertekende protocol voorziet immers in **een gewestelijke premie van € 250/VTE** voor de invoering van een tweede pijler vanaf 2021. In plaats van in 2022 een aanvullend pensioen in te voeren (en met terugwerkende kracht voor 2021), was ons advies om nog in 2021 bij het consortium Belfius Ethias aan te sluiten om zo ook de premie van de federale incentive te kunnen krijgen (halveren van de kost van de responsabiliseringsbijdrage van de tweede pijler).

De 9 desbetreffende gemeenten en 10 OCMW's hebben deze suggestie gevolgd

OCMW

Overlegcomité van 21 januari 2022 - De zorginstellingen willen een verplichte vaccinatie voor al hun personeel binnen een redelijke termijn en met een goede informatie vooraf

De zorgsector vraagt al langer een verplichte vaccinatie voor het zorgpersoneel. De federaties binnen de sector hebben kennis genomen van het advies van de Raad van State over het

Schaarbeek is de enige Brusselse gemeente die een verantwoordelijke Europese projecten in dienst heeft, wat de zoektocht naar en het beheer van Europese subsidies vergemakkelijkt. De adviseur Europa van Brulocalis heeft een projectoproep rond jumelages gepresenteerd die zeer relevant is voor gemeenten: meer info in onze overzichtsfiche https://brulocalis.brussels.nl/subsidies.html?sub_id=1153.)%20

en zich allemaal aangesloten bij het consortium. Brulocalis trad in het dossier ook op als tussenpersoon voor de verschillende gesprekspartners, waarbij onze bijzondere aandacht uitging naar het waarborgen van de premies (gesprekken met de kabinetten van minister Lalleux voor de incentive en minister Clerfayt voor de premie, contacten met de RSZ voor de aflevering van attesten, principeovereenkomsten met de FPD, contacten met verzekeraars, enz.)

De moeilijkheid van de oefening was om deze lokale besturen te overtuigen om aan te sluiten bij een pensioenregeling die gedoemd was te verdwijnen, omdat de Ethias-Belfius-verzekeraars tijdens de zomer hadden aangekondigd hun pensioenregeling vanaf 1/1/2022 stop te zetten.

Deze stopzetting houdt noodzakelijkerwijs in dat er in 2022 **een nieuwe oplossing** moet gevonden worden voor het pensioen van het contractueel lokaal overheidspersoneel.

We hebben er bij minister Lalleux herhaaldelijk op aangedrongen dat de federale regering

voorontwerp van wet voor de invoering van verplichte vaccinatie tegen COVID-19 voor gezondheidszorgbeoefenaars. Op 20 januari hebben zij de premier, als voorzitter van het Overlegcomité, aangeschreven n.a.v. het Overlegcomité op 21 januari met een aantal vragen.

Uit zijn advies blijkt dat de Raad van State een verplichte vaccinatie van het zorgpersoneel wettelijk en proportioneel acht 'om de bevolking te beschermen op een wijze die

DUURZAME ONTWIKKELING

De eerste coördinatiegroep "kringloopwinkels" heeft op donderdag 13 januari online plaatsgevonden. De vergadering bracht projecten samen uit Sint-Gillis, Vorst, Evere, Elsene, Brussel-Stad, Sint-Pieters-Woluwe, Watermaal-Bosvoorde, Anderlecht, Koekelberg, Ganshoren, Jette en Sint-Agatha-Berchem en werd omkaderd door Leefmilieu Brussel, Brulocalis en de Fédération des Ressourceseries. Het doel van de groep was aanvankelijk om projecten aan elkaar te koppelen, synergieën tot stand te brengen en gemeenschappelijke behoeften en problemen aan de orde te stellen. In de toekomst zal zij de gemeenten rond specifieke thema's bijeenbrengen in de vorm van workshops.

een aankoopcentrale zou lanceren voor de opbouw van een nieuwe tweede pensioenpijler. Brulocalis raadpleegde eind vorig jaar de gemeenten en OCMW's. Zij zijn de oprichting van zo'n federale aankoopcentrale onder leiding van de Federale Pensioendienst genegen. De minister heeft hieraan gevolg gegeven en heeft binnen de regering een akkoord bekomen om **in de Kamer een wetsvoorstel in te dienen** om de FPD te machtigen die rol op zich te nemen.

De wet "tot toewijzing aan de Federale Pensioendienst van bepaalde opdrachten inzake de aanvullende pensioenen van de contractuele personeelsleden van de provinciale en plaatselijke besturen" werd op 27 januari 2022 door de Kamer goedgekeurd (DOC55K2421001). De wet machtigt de FPD om op te treden als aankoopcentrale. De FPD publiceert binnenkort een bestek om een nieuwe pensioeninstelling aan te wijzen.

Brulocalis zal het dossier verder blijven opvolgen in het belang van de Brusselse lokale besturen.

niet door een minder verregaande maatregel mogelijk is'.

De federaties zijn verheugd dat de Raad van State geen fundamentele bezwaren heeft tegen het voorontwerp en slechts bij twee punten voorbehoud aantekent.

In hun schrijven naar de premier herhalen de zorginstellingen hun vraag om, gelet op het advies van de Raad van State over de federale bevoegdheden op het vlak van vaccinatie, de vaccinatieplicht uit te breiden tot alle

personeelsleden van de zorginstellingen. Ze dringen er bij het Overlegcomité op aan hierin een standpunt in die richting in te nemen.

De federaties vragen ook absolute klaarheid in de mogelijke juridische gevolgen van het ontwerp op het vlak van arbeidswetgeving. Ze

vragen dat de manier waarop de werkgevers de vaccinatiestatus van hun personeel mogen nagaan, snel geregeld wordt.

De federaties vragen om zorgvuldig te communiceren over de nieuwe datum van inwerkingtreding, zodat alle betrokken partijen

de nodige regelingen kunnen treffen. De concrete modaliteiten voor de uitvoering van de vaccinatieplicht (welk vaccinatieschema, meegeven van de vaccinatiestatus, testing, controles, enz.) moeten vóór de wet in werking is getreden, worden vastgelegd. Best zou er ook, zoals oorspronkelijk voorzien, een voldoende lange overgangperiode van 3 maanden moeten voorzien worden.

Tot slot moeten de werkgevers in een relatief vroeg stadium afdoende informatie hebben over het niet-gevaccineerd personeel om de continuïteit van de zorg en de dienstverlening zo goed mogelijk te organiseren.

> Meer info

Voor meer informatie verwijzen we naar het schrijven naar de premier.

Bij afsluiten van dit nummer vernemen we dat de ministerraad op 4 februari beslist heeft om de verplichte vaccinatie in de zorg pas op 1 juli 2022 in te voeren. De federatie heeft met de sector gepleit voor een overgangperiode van 3 maanden. In het "positieve" scenario dat de tekst eind februari gestemd wordt, komt dit uitstel tot 1 juli dus tegemoet aan de vraag om een overgangperiode te hebben.

Sectoraal politieakkoord – minister speelt soloslim

Op 28 januari heeft minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden met de twee belangrijkste politievakbonden een voorakkoord afgesloten met mogelijk zware gevolgen voor de lokale financiën. De verenigingen van steden en gemeenten werden uit de onderhandelingen en het besluitvormingsproces geweerd en vragen nu klaarheid.

Wat staat er in het voorakkoord?

Op 28 januari hebben de verenigingen van steden en gemeenten via de pers vernomen dat minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden en de twee belangrijkste vakbonden een sociaal voorakkoord hebben ondertekend. De politielonen worden opgetrokken voor een bedrag van 121 miljoen euro, NAVAP wordt verlengd voor een bedrag van 56 miljoen euro, er komt een thuiswerkvergoeding voor 30 miljoen euro en de tweede fase van de onderhandelingen start in januari 2024.

De drie verenigingen zijn onmiddellijk in de pen gekropen en hebben de minister een schrijven gestuurd waarin de manier van werken betreurd werd en waarin nog eens

gezegd werd hoe nefast dat akkoord kan zijn voor de lokale financiën.

De verenigingen van steden en gemeenten geweerd uit de onderhandelingen

De verenigingen waren de voorbije maanden bij de onderhandelingen betrokken. Ze namen nog deel aan de laatste besprekingen in december 2021. Het voorakkoord eind januari kwam er evenwel zonder dat ze geraadpleegd werden of op de hoogte waren van de teneur. Het voorakkoord is het resultaat van bilaterale gesprekken tussen de minister en de vakbonden.

De financiële onzekerheid en bezorgdheid zo snel mogelijk de wereld uit helpen

Het blijft onduidelijk hoe de beoogde beslissingen betaald zullen worden, terwijl de lokale financiën gebukt gaan onder de gevolgen van de pandemie en de nieuwe taken die van hogerhand opgelegd worden. De vraag is fundamenteel gezien het, wanneer we de optelsom maken van alle

maatregelen, om bijna 200 miljoen euro gaat. Ter herinnering, de lokale besturen vangen al het grootste deel op van de kosten van het laatste sectoraal akkoord van 2018, dat ook nog steeds geen volledige uitwerking heeft (een beroep tot tussenkomst bij de Raad van State is nog steeds in behandeling).

Tijdens de onderhandelingen is het standpunt van Brulocalis altijd duidelijk geweest. We hebben de partijen rond de tafel meermaals gewezen op het feit dat de financiën van de Brusselse gemeenten onder druk staan. Ze kunnen momenteel niets extra aan.

De verenigingen zijn ook bezorgd over een nieuwe vakbondseis om federale ambtenaren een "volwaardige" 13e maand te geven. Het statuut van de politiemensen voorziet in dezelfde premies als de federale ambtenaren. Bijgevolg zouden de politiezones en de gemeenten financieel niet kunnen instaan voor deze maatregel.

De verenigingen van steden en gemeenten vragen de minister zo snel mogelijk klaarheid over hoe dit voorakkoord betaald zal worden en meer details over het verdere verloop van de onderhandelingen. Ze vragen de minister om zo snel mogelijk samen te zitten.